

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

матеріали
V Міжнародної науково-практичної конференції

6 листопада 2025 р.
м. Львів

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ “ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ”
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА “ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
імені МАР’ЯНА ДОЛІШНЬОГО НАН УКРАЇНИ”
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ВРОЦЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ (ПОЛЬЩА)
ВИЩА БАНКІВСЬКА ШКОЛА, м. Познань (ПОЛЬЩА)
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Жешув (ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА АДМІНІСТРУВАННЯ,
м. Люблін (ПОЛЬЩА)

Wyższa Szkoła
Przedsiębiorczości
i Administracji

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

присвяченої 210-й річниці заснування
Львівського торговельно-економічного університету

6 листопада 2025 р.
м. Львів

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
INSTITUTE OF MODERNIZATION OF THE CONTENT OF EDUCATION
LVIV UNIVERSITY OF TRADE AND ECONOMICS
NATIONAL ACADEMY OF STATISTICS, ACCOUNTING AND AUDITING
DU "INSTITUTE OF REGIONAL RESEARCH M. I. DOLYSHNY
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE"
IVAN FRANKO LVIV NATIONAL UNIVERSITY
STATE BIOTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
VASIL STEFANIK KARPATIAN NATIONAL UNIVERSITY
STATE TAX UNIVERSITY
MUKACHIV STATE UNIVERSITY
POLTAVA UNIVERSITY OF ECONOMICS AND TRADE
BORYS GRINCHENKO KYIV METROPOLITAN UNIVERSITY
UNIVERSITY OF WROCLAW OF ECONOMICS AND BUSINESS (POLAND)
HIGHER SCHOOL OF BANKING IN POZNAN (POLAND)
RZESUZU UNIVERSITY (POLAND)
THE UNIVERSITY COLLEGE OF ENTERPRISE AND ADMINISTRATION
IN LUBLIN (POLAND)**

Materials

V International scientific and practical conference

ACTUAL PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF FINANCIAL AND ECONOMIC SYSTEM: PRIORITIES AND PERSPECTIVES

**dedicated to the 210th anniversary of the founding of
Lviv University of Trade and Economics**

November 6, 2025

Lviv

МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА НБУ В УМОВАХ ВІЙНИ

*Гладинець Н. Ю., к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки та фінансів
Мукачівський державний університет*

Монетарна політика є ключовим елементом системи державного регулювання економіки, покликаним забезпечити макроекономічну стабільність і передбачуваність фінансових процесів. В умовах війни її ефективність суттєво знижується через розрив ланцюгів постачання, руйнування виробничих потужностей, зниження інвестиційної активності та підвищення ризиків для банківського сектору. Війна призводить до переформатування пріоритетів центрального банку: замість класичних завдань підтримки цінової стабільності акцент зміщується на збереження ліквідності фінансової системи та стабільність валютного курсу.

Водночас, у повоєнний період актуалізується необхідність розроблення нових підходів до грошово-кредитної політики, спрямованих на відновлення економічного потенціалу, стимулювання інвестицій і повернення довіри до фінансових інститутів.

Воєнна агресія проти України стала каталізатором безпрецедентних змін у фінансовій системі. У перші місяці війни Національний банк України (НБУ) був змушений перейти до жорсткого адміністративного режиму контролю за валютним ринком і банківськими операціями, аби запобігти панічним очікуванням та масовому відпливу капіталу. Зокрема, після початку повномасштабної війни Національний банк України оперативно запровадив режим фіксованого валютного курсу, зафіксувавши офіційне співвідношення гривні до долара США на рівні 29,25 грн за 1 дол. США. Таке рішення мало на меті стабілізувати ситуацію на валютному ринку та мінімізувати ризики панічних настроїв серед населення й суб'єктів господарювання. Одночасно регулятор увів низку адміністративних обмежень щодо валютних операцій і перетину капіталу через кордон, що дало змогу утримати обсяг міжнародних резервів на прийнятному рівні [1].

Одним із ключових інструментів монетарного регулювання стала облікова ставка, яку НБУ у червні 2022 р. підвищив до 25% [2], що дозволило підтримати внутрішній фінансовий ринок, стимулюючи збереження коштів у національній валюті та підвищуючи привабливість гривневих активів. Водночас регулятор забезпечував ліквідність банківської системи через рефінансування та операції з депозитними сертифікатами, що допомогло уникнути банківської кризи. Згодом, у міру зниження ризиків, у 2024 р. ставка була поступово знижена до 13%, що засвідчило початок перехідного етапу до політики стимулювання економічної активності [3].

Поступово Національний банк почав модифікувати інструменти монетарної

політики: змінено порядок розрахунку обов'язкових резервів, запроваджено довгострокові депозитні сертифікати під облікову ставку, що стимулювало банки активніше залучати строкові кошти населення. Це сприяло зростанню заощаджень у гривні, розвитку внутрішнього ринку запозичень та зниженню інфляційного тиску.

Паралельно відбувалася поступова стабілізація валютного ринку. Під впливом дій НБУ, міжнародної підтримки та відновлення експорту вдалося скоротити різницю між офіційним і готівковим курсом, а також стабілізувати курсові очікування бізнесу і громадян. У 2023 році інфляція в Україні знизилася до 5,1% річних - майже в межах цільового діапазону, що свідчить про ефективність проведеної політики [4].

У 2024–2025 роках, коли макрофінансова ситуація поступово покращилася, НБУ почав переходити до пом'якшення монетарної політики. Це включало поступове зниження облікової ставки, підтримку розвитку кредитування, а також перехід до керованої гнучкості валютного курсу. Такий підхід дозволив уникнути накопичення макроекономічних дисбалансів, одночасно забезпечуючи більшу адаптивність ринку до зовнішніх змін.

Важливою складовою воєнної монетарної політики стала прозорість та ефективна комунікація НБУ з громадськістю. Регулятор системно інформував про свої рішення, публікував прогнози інфляції, звіти та аналітичні огляди. Це підвищило довіру до дій центрального банку - рівень суспільної підтримки НБУ, за даними Центру Разумкова, у 2024 році вперше став позитивним [5].

Таким чином, монетарна політика НБУ під час повномасштабної війни поєднала елементи жорсткої стабілізації та гнучкої адаптації. На першому етапі вона зосереджувалася на захисті фінансової системи та курсовій стабільності, а надалі - на поступовому поверненні до режиму інфляційного таргетування і відновленні кредитної активності.

У підсумку дії Національного банку дозволили: уникнути фінансового колапсу; стабілізувати гривню та стримати інфляцію; зберегти ліквідність банків; сформувати підґрунтя для післявоєнного відновлення економіки.

Отже, монетарна політика НБУ в період війни стала прикладом ефективного антикризового управління, яке забезпечило баланс між макрофінансовою стабільністю та необхідністю підтримки економічної стійкості держави.

Війна також зумовила зростання значення комунікаційної політики центрального банку. Регулярне оприлюднення макроекономічних прогнозів, звітів про інфляцію, аналітичних оцінок стану валютного ринку сприяло зниженню рівня невизначеності серед учасників ринку.

Для України важливо зберегти інституційну незалежність НБУ, що є основою довіри до грошово-кредитної політики. Монетарна політика має поступово повернутися до режиму інфляційного таргетування, водночас застосовуючи

адаптивні механізми реагування на зовнішні шоки. Таким чином, монетарна політика у післявоєнній Україні має перейти від функції «утримання стабільності» до функції мотивування економічного зростання, що передбачає синергію дій із фіскальною та структурною політикою держави.

Список використаних джерел:

1. Лепушинський В. Монетарна політика НБУ в умовах воєнного стану. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Lepushynskyy_pr_22.12.2023.pdf?utm_source
2. Національний банк України підвищив облікову ставку до 25%. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ukrayini-pidvischiv-oblikovu-stavku-do-25>
3. Національний банк України знизив облікову ставку до 13%. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ukrayini-zniziv-oblikovu-stavku-do-13-18848>
4. Лепушинський В. Монетарна політика НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Monetary_Policy_of_NBU_pr-20-05-2025.pdf
5. Фінансовий клуб. Національному банку довіряє лише 52% українців. URL: <https://finclub.net/news/natsionalnomu-banku-doviriaie-lyshe-52protsent-ukraintsiv.html>

ВІДКРИТИЙ БАНКІНГ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА НОВІ МОЖЛИВОСТІ

**Здоровий М. П., аспірант
спеціальність “Фінанси, банківська справа та страхування”,
Науковий керівник: к.е.н., доц. Горох О. В.
Державний біотехнологічний університет, м. Харків**

Відкритий банкінг - це концепція, що передбачає безпечний структурований обмін фінансовими даними між банками та третіми сторонами через спеціальні інтерфейси (API) за активної згоди клієнта. Впровадження відкритого банкінгу в Україні відбувається у руслі європейської Директиви PSD2 (Payment Services Directive 2) [2] та національного закону «Про платіжні послуги» №1591-IX від 30.06.2021, який закріпив правові основи для цієї концепції [1]. Згідно із законом, положення про відкритий банкінг (глава 4 розділу IV) набули чинності 1 серпня 2025 року - ця дата фактично стала стартом Open Banking в Україні. Національний банк України ухвалив нормативні акти для реалізації цієї концепції, зокрема Постанову Правління №80 (25.07.2025) про затвердження Положення про відкритий банкінг, яка встановлює стандартизовані вимоги до API та порядку доступу до рахунків для третіх сторін [3]. Це рішення завершує імплементацію принципів PSD2 в українському фінансовому секторі та сприяє інтеграції України до європейського платіжного простору та створює передумови для приєднання до SEPA. Очікується, що відкритий банкінг підвищить конкуренцію і стимулюватиме фінтех-інновації на ринку платежів, адже відтепер користувачі зможуть контролювати свої дані та надавати доступ до них різним провайдерам, отримуючи більш широкий вибір фінансових сервісів.

ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	
<i>Сич О. А.</i> ІНСТРУМЕНТИ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ: РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ТА ЦИФРОВІ РІШЕННЯ	46
<i>Ставерська Т. О., Жиликова О. В.</i> РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ	48
<i>Тадеошук О. В.</i> СОЦІОЕКОНОМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА РИНКОВІ СТРАТЕГІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	51
<i>Хом'як О. В.</i> ТУРБУЛЕНТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ОЗНАКИ І ХАРАКТЕРИСТИКИ	53
<i>Чуй І. Р.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА ПРОГРАМ ФІНАНСОВОЇ ПРОСВІТИ	56
<i>Шевчук М. С.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТЛУМАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗМІСТУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	60

Секція 2. ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

<i>Андрейків Т. Я.</i> РИЗИКИ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	63
<i>Владичин У. В.</i> УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	65
<i>Вовчак О. Д.</i> СИСТЕМА КОМПЛАЄНС У БАНКУ: ОСОБЛИВОСТІ ТА СУЧАСНІ РЕАЛІЇ	69
<i>Ганзюк С. М.</i> АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКІВ ДО ВИКЛИКІВ ВІЙНИ	71
<i>Гасій О. В., Шевченко В. В.</i> МОНЕТАРНА ТРАНСМІСІЯ В УМОВАХ ВИСОКОЇ ІНФЛЯЦІЇ	73
<i>Гладинець Н. Ю.</i> МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА НБУ В УМОВАХ ВІЙНИ	76
<i>Здоровий М. П.</i> ВІДКРИТИЙ БАНКІНГ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА НОВІ МОЖЛИВОСТІ”	78
<i>Іршак О. С.</i> ДЕПОЗИТНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	81
<i>Криховецька З. М., Дейчук Х. Р.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКИХ ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ	84
<i>Магас Н. В., Парфенюк Є. І.</i> ЕВОЛЮЦІЙНИЙ ГЕНЕЗИС ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФУНКЦІЙ ГРОШЕЙ	86
<i>Ясіновська І. Ф., Ткачук А. В.</i> УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ БАНКУ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ	89

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>